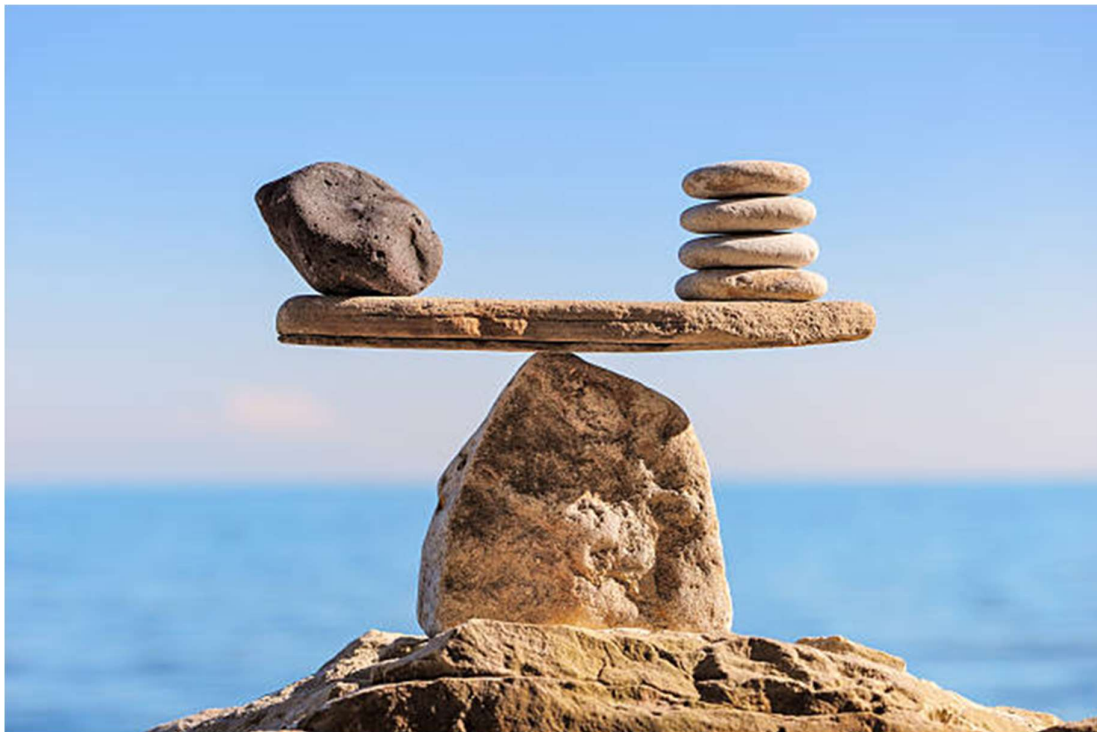

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på komnet

Klinisk etisk komité - årsrapport 2022

Kommunalområde Helse og mestring
15.03.23

Kilde: istockphoto.com

Innhold

Innledning.....	3
Mandat for Klinisk etisk komité.....	3
Sammensetning av KEK.....	4
Aktivitet og bruk av komitéen	5
Planer for 2023.....	7
Økonomi.....	7

Innledning

Kommunaldirektør Helse og mestring satte i gang arbeidet med opprettelse av Klinisk etisk komité (KEK) i Indre Østfold i mars 2020. Det ble utarbeidet et dokument om KEK med mandat for komitéen, vurdering for sammensetning og møtevirksomhet samt organisering og drift. Det ble gitt forslag til medlemmer i KEK. Arbeidet er forankret i kommunaldirektørens og Kommunedirektørens ledergruppe.

Covid-19 pandemien i 2020 var utgangspunktet for å etablere KEK i Indre Østfold kommune. Ressurssituasjonen i helsetjenesten ville bli utfordret relatert til pandemien, og situasjonen kunne gi ressursknapphet og stille krav til omstilling og krevende prioriteringer. Ledere og ansatte i helse- og omsorgssektoren signaliserte imidlertid, at disse utfordringene også er til stede i en normal driftssituasjon, og opprettelse av Klinisk etisk komité var derfor aktuelt uavhengig av pandemisituasjonen.

Målet med Klinisk etisk komité er å gi helsepersonell og ledere i helse- og omsorgstjenesten overordnet støtte til krevende prioriteringsbeslutninger i daglig arbeid.

Det første møtet i KEK ble avholdt i desember 2020. Vi opplever nå å ha fått en del erfaringer gjennom disse to årene og KEK begynner å finne sin form. I 2022 har vi også gjennomført en evaluering av mandatet, sammensetning og arbeidet i komitéen.

Mandat for Klinisk etisk komité

Mandatet for Klinisk etisk komité har følgende innhold:

- skal være et rådgivende forum som gir beslutningsstøtte og faglig støtte til ledere og aktuelt helsepersonell i forbindelse med en hendelse eller en pågående krevende situasjon
- skal drøfte relevante, konkrete, kliniske problemstillinger der representanter fra kommunens helsetjeneste, opplever etiske dilemmaer
- skal bidra til bevisstgjøring om etiske problemer knyttet til ressursbruk og prioriteringer i pandemisituasjonen og i en normal driftssituasjon
- bør på sikt bidra til å utvikle samtale og refleksjon om klinisk etiske utfordringer i alle deler av helsetjenesten
- arbeider etter kjente metoder for etisk analyse
- ved behov for annen kompetanse i komitéen, kan dette hentes inn
- i særlige tilfeller kan medlemmer av komitéen be om fritak fra drøfting av enkelte saker der de har en relasjon med pasienten - profesjonelt eller privat

I utgangspunktet er det helsepersonell og ledere innen Helse og mestring som kan kontakte KEK.

Komitéen kan kontaktes ved behov for å:

- kvalitetssikre vanskelige etiske beslutninger og gi trygghet til dem som må bære ansvaret
- sikre systematikk og grundighet i en vanskelig beslutningsprosess hvor alle aspekter i pasientens situasjon bør belyses
- sette overordnede verdispørsmål på dagsorden og muliggjøre erfaringsutveksling og kritisk refleksjon

KEK er ikke et juridisk organ med beslutningsmyndighet, men et uavhengig råd plassert i kommunalområde Helse og mestring.

KEK skal levere en årlig rapport til direktør Helse og mestring. Rapporten skal beskrive aktiviteten i komitéen, bruk av komitéen, omfang og type saker som har vært til drøfting det foregående året.

Sammensetning av KEK

Per 9. november 2022.

Leder av komitéen:

- Reidun Heksem, seksjonsleder forvaltning og utvikling/assisterende kommunaldirektør Helse og mestring

Øvrige medlemmer:

- Eva Marie Støbbakk, enhetsleder Enhet 1 tjenester for funksjonshemmede (permisjon)
- Bjørn Sætra, sykepleier, Enhet Psykisk helse og avhengighet
- Irene Boye, sykepleier, Helsehuset, døgnetenheten, hovedtillitsvalgt sykepleierforbundet, NSF
- Irene Holtet Skavås, enhetsleder Hobøl bo- og behandlingssenter og Gritun
- Håkon Johansen, spesialsykepleier, USHT, Seksjon forvaltning og utvikling
- Øystein Haave, enhetsleder hjemmetjeneste Hobøl/ Spydeberg/Trøgstad/natt
- Sigmund Nakkim, prest
- Legerepresentant, (ingen legerepresentant pt)

Sekretær for KEK:

- Irene Teigen Paulsen, fagrådgiver, Helse og mestring

Varamedlemmer:

- Sissel Røen Ytrehus, enhetsleder institusjon, bofellesskap og dagsenter
- Dag Fosser, enhetsleder hjemmetjenesten Askim og Mysen
- Hilde Staum, fagleder enhet koordinering og inntak

Varamedlemmer kalles inn avhengig av hvem som melder forfall.

KEK har ingen legerepresentant. På grunn av arbeidspresset til kommuneoverlegene avventer vi å rekruttere ny legerepresentant.

Aktivitet og bruk av komitéen

Møter, frammøte, referat og behandling av opplysninger

Det er avholdt ordinære møter hhv: 9. februar, 6. mai, 7. september og 9. november. Det har vært én sak til behandling i 2022. Før behandling av denne saken ble det holdt et formøte. Flere av medlemmene har deltatt på to seminarer om etisk refleksjon.

Frammøte har vært relativt bra og tilstrekkelig antall medlemmer til stede for å kunne drøfte sak. Men vi har vært avhengig av at varamedlemmene har møtt.

Det skrives referat fra møtene; fagrådgiver er fast møtesekretær. Personopplysninger er aidentifisert. For saker som drøftes, oppbevares informasjon nedlåst i arkivskap. Møtene evalueres hver gang.

Det har ikke vært behov for å kalle inn andre representanter ut over medlemmene i komitéen i år. Ved drøfting av saker inviteres saksmelder til å ta med seg leder eller kollega.

Temaer for møtene i 2022

Her listes temaene for møtene punktvis. Noen av temaene beskrives mer utførlig etter punktene.

- Ulike verktøy for etisk refleksjon; Navigasjonshjulet og SME-modellen (Senter for medisinsk etikk sin 6-trinnsmodell for etisk refleksjon), Simuleringsverktøy (USHT)
- Bruk av etikkveiledere i tjenestene
- Hvordan holde etisk refleksjon levende i organisasjonen
- Informasjon internt og eksternt om Klinisk etisk komité
- Deltakelse seminar 1. april, «Etikk-komitéer i kommunale tjenester – hva vi lært? ved Senter for medisinsk etikk
- Deltakelse etikkseminar 2. november, webinar i regi av Klinisk etisk komité, Sykehuset Østfold
- Drøfting av ulike case – etiske problemstillinger, framlegg ved medlemmene
- Drøfting av innmeldt sak
- Utarbeidelse av rutine – Mottak av henvendelser til KEK
- Evaluering av KEK i tråd med oppdraget fra kommunaldirektør for Helse og mestring

Bruk av etikkveiledere i tjenestene og hvordan holde etisk refleksjon levende i organisasjonen

Det er ønskelig å sette etisk refleksjon i et system, stimulere til etisk refleksjon underveis i det daglige arbeidet og oppøve dømmekraft blant de ansatte. Å skolere etikkveiledere kan være en del av dette arbeidet.

Det er et lederansvar at etisk refleksjon skjer på arbeidsplassen og at det settes i et system med mulighet for flere å delta. Øvelse er med på å utvikle språk og evne for etisk refleksjon. Tid og rom skaper mulighet for å se bredden i en sak. Vi har laget en liste med verktøy og metoder som kan benyttes i arbeidet med å holde etisk refleksjon levende i organisasjonen. Skal deles i organisasjonen.

Informasjon internt og eksternt om Klinisk etisk komité

Leder i KEK har informert om komitéen internt i ledersamlinger, og hatt foredrag om arbeidet 14. november på «Fagdag om etikk i lindrende omsorg og behandling» i regi av Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste i Viken (Østfold).

Informasjon om KEK; når komitéen kan kontaktes og hvem som kan kontaktes, ligger på kommunens intranett: Vår organisasjon/ Kommunalområder – egne sider/ Helse og mestring/ Klinisk etisk komité. Verktøy til bruk i etisk refleksjon har falt ut etter at hjemmesiden ble oppdatert. Dette legges inn på nytt.

Drøfting av saker

- Intern drøfting - Etske problemstillinger i forbindelse med pandemien
- Meldt sak - Pasienter som faller mellom to stoler i helsetjenesten

Meldt sak – Pasienter som faller mellom to stoler i helsetjenesten

Saken ble meldt av en ansatt, og ble først ikke sett på som en sak for KEK, men etter en runde med saksmelder ble saken tatt opp i komitéen. De etiske dilemmaene ble beskrevet som:

- Utfordringer ved samhandling mellom ulike tjenester og nivåer
- Manglende kunnskap eller kompetanse hos den ansatte til å stå i situasjonen
- Fravær av samhandling og støtte fra ledelse og de som koordinerer tjenestene
- Pasientgruppe med sammensatte behov som «ikke passer inn» under de kommunale helsetjenestene

Saken ble drøftet med utgangspunkt i SME-modellen. Det ble fremmet forbedringspunkter for kommunen fra saksfremmer. Kommunen har merket seg disse. Saksfremmer var fornøyd med å ha lagt fram saken som en case å lære av, og ønsker å sette fokus på økt samhandling og kunnskapsoverføring samt etisk refleksjon i tjenesten. Referat fra drøftingen er sendt komitémedlemmene. Referatene er ikke offentlige.

Evaluering av KEK i tråd med oppdraget fra kommunaldirektør for Helse og mestring

En evaluering av KEK ble gjennomført i årets siste møte. Mandatet, komitéens sammensetning, møteregi, ledelse og internt samspill i en drøfting ble evaluert. I tillegg drøfting av KEKs rolle i å synliggjøre dilemmaer og handlingsalternativer, drøftingens form med saksfremmer, bruk av SME-modell og innhold i drøftingsreferatet.

Mandatet oppleves å fungere godt og etter hensikten. For å sikre kontinuitet, erfaringskompetanse og større deltakelse på møtene, innlemmes varamedlemmer som faste medlemmer i komitéen. Komitéen utvides også med ekstra ressurs fra psykisk helse og avhengighet samt at det søkes å få inn sykehjemslege som fast representant. Komitéen ønsker lav terskel for å melde saker. I løpet av året er det utarbeidet rutine for å ta imot henvendelser. Den/de etiske problemstillingene, forsøkes tydeliggjort i forkant av drøftingen, for å komme raskere til sakens kjerne.

Møtene evalueres hver gang. Dette er med på å styrke samarbeidet og den interne dialogen i komitéen.

Planer for 2023

KEK vil arbeide i henhold til mandatet, hovedsakelig med innmeldte saker, kompetanseheving i komitéen og i kommunen, samt mandatets punkt om å bidra til å utvikle samtale og refleksjon om klinisk etiske utfordring i alle deler av helsetjenesten.

Følgende aktuelle temaer og innsatsområder ut over innmeldte saker er foreslått i tidligere møter:

- Etikkveiledere i avdelinger - utdanne etikkveiledere
- Bringe mandatet ut i organisasjonen – hvordan holde etisk refleksjon levende – vi har mange verktøy som kan deles – eventuelt holde seminar
- Markedsføre KEK innad i kommunens helsetjenester – vi ønsker flere saker

Økonomi

Utgifter i forbindelse med møtegodtgjørelse for ekstern representant og bevertning på møtene, dekkes av fellestjenestene innen Helse og mestring, seksjon forvaltning og utvikling.

Mysen, 15.03.23

Reidun Heksem
Leder Klinisk etisk komité

Irene Teigen Pålsson
Sekretær